

Igerabide, Juan Kruz: **Ur: knjiga o dežju.**

Ilustr. Elena Odriozola. Prev. Barbara Pregelj in Peter Svetina. Sprem. bes. Tilka Jamnik.

Medvode: Malinc, 2022. 117 str.

| P – 2. triletje

| Dež | kaplje | padavine | strah | veter | življenje | poezija | dramatika



Gre za komplet v lični kartonasti škatli z naslovom *Ur: kaplja, ki ni hotela pasti*, ki ga sestavljajo:

- knjiga, besedilo je v slovenščini, ilustrirana in oblikovana v skladu s kriteriji oblikovanja gradiv za bralce z disleksijo;
- folije z besedilom v španščini iz razdelkov *Igrajmo se dež* in *Sanje z dežjem*;
- posamezne ilustracije na kartončkih,
- deževne kaplje na folijah.

Če imamo folije z besedilom v španščini, lahko torej beremo in se igramo tudi v tem jeziku.

Toda knjiga v slovenščini je prav tako za branje in igranje, tudi če nimamo folij in ilustracij na kartončkih in folijah, saj boste videli, ko jo boste prebrali. 😊

Mednarodna žirija za Andersenovo nagrado 2022 jo je uvrstila na seznam bralnih priporočil, kar je priporočilo za prevajanje v druge jezike.

K slovenski izdaji knjige, ki izšla že pred tem priporočilom, sem napisala spremno besedo z naslovom *Knjiga o dežju in življenju* (str. 108-111). Napisana je pravzaprav tako, kot predstavljam knjige v Priporočilnici. 😊

Ta knjiga je povabilo na igranje z dežjem, na igranje z življenjem, ki nas »dežuje« v svet in nas odnese proti svojemu morju, preberemo že na hrbtni strani knjige. In res, Zgodba o Ur je večplastno in večpomensko besedilo, ki se – razdelano v različne vrste in zvrsti – razraste v Knjigo o dežju, in to za bralce vseh starosti! Knjigo krasijo tudi čudovite »deževne« ilustracije!

UR: KNJIGA O DEŽJU, ki jo je ustvaril baskovski vsestranski ustvarjalec Juan Kruz Igerabide, je sestavljena takole:

I Zgodba: Ur: kaplja, ki ni hotela pasti: uvodna zgodba je niz dvogovorov med kapljo Ur, ki se noče spustiti, in štirimi različnimi vetrovi, ki jo nagovarjajo k temu.

II Igrajmo se dež: Ur se vendarle spusti in izkaže se, da je to življenje veselo, igrivo, ustvarjalno; zato niz otroških pesmi (epika);

III Sanje z dežjem: Ur odrašča, zave se svoje enkratnosti in končnosti, obenem pa povezanosti z vsemi in z vsem; zato niz resnejših pesmi (lirika);

IV Gledališče z UR: trije gledališki predlogi za izvedbo v šoli ali knjižnici (Ročne lutke, Senčne lutke, Scenska uprizoritev), dramatika; ustvarjalni del bralce s konkretnimi navodili nagovarja k uprizoritvi besedila, kar omogoča globlje razumevanje in občutenje zgodbe in njenega besedila, obenem pa radost ob skupnem ustvarjanju.

V Scenarij za dramsko uprizoritev: Ur: kaplja, ki ni hotela pasti, scenarij za uprizoritev v knjižnicah in šolah, po poglavjih in prizorih (dramatika).

Avtor je prozo, poezijo in dramatiko uporabil originalno in genialno, in najbrž ne le, da bi z različnimi vrstami in zvrstmi dosegel vsakega in vse bralce, različnih starosti in bralnih ter doživljajskih zmožnosti, ampak mu šele različne oblike vezane in nevezane besede tudi omogočajo izraziti kompleksno sporočilo.

Knjiga o dežju za bralce vseh starosti:

Otroci v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju bodo zlahka doživeli zgodbo o dežni kapljici Ur, ki se zadržuje na svojem oblaku, ker ji zmeda in neubranost nevihte ne ugajata, morda pa se tudi boji padanja in vsega neznanega. Vetrovi z vseh strani neba jo opogumljajo in po dolgem času se vendarle spusti in pade v široko skupnost, kjer so posamezne kapljice samostojne, pa vendar odvisne ena od druge in smiselno povezane. Ur se (z)najde, kamor sodi, in polno zaživi svoje življenje, zadovoljna in srečna. Otrokom bodo dobrodošle drobne pesmi o dežju, predvsem njihova zvočna podoba in spodbude k neštetim možnim igrarijam (s prsti, mimiko, gibi idr.)

Najstniki bodo zgodbo najbrž razumeli kot izraz svojih stisk in bolečin ob odraščanju, obenem pa tudi pričakovanj in radosti. Zgodbo tako razlaga tudi uvod k dramatizirani obliki besedila. Otrok si želi odrasti, mika ga svet odraslih, toda obenem ga plaši njegova raznovrstnost in kaotičnost. Postopoma ga spoznava, in ko vstopi v svet odraslih, uvidi, da je to obdobje, kjer lahko s svojo enkratnostjo in sposobnostmi največ prispeva drugim, svetu in življenju in ne nazadnje tudi samemu sebi. Zdaj lahko dela in ustvarja, kar ga potrjuje in osrečuje. S svojim prispevkom v orkestru soustvarja koncert, harmoničnost, ki očara in začara.

Mladostniki in odrasli bralci zgodbo lahko doživljamo kot metaforo življenja, bivajočega posameznika, ki se ob občutenju bivanjske stiske, ob zavedanju smrti, upira »padcu«, ker se pač boji, da je to njegov konec. Toda besedilo bralca pomiri: šele potem, ko se končno spusti, Ur doživi poživljajočo skupnost in pomirjujočo večnost. »Kaplje doživijo en sam dež«, samo eno življenje, zato ga je treba zgrabiti in polno doživeti. Ob zavedanju svoje končnosti bolj polno in radostno živimo (samo eno!) enkratno in neponovljivo življenje!

Dežni kaplji je ime Ur, kar je starodavno ime za vodo. Izbor imena ima simbolni pomen: vsak od nas je le kapljica, toda povezan z drugimi tvori vodo; sleherni odrašča in se razvija v življenju, nato zaključi svoje bivanje ter preide v neko skrivnostno stanje in obliko; vsak posameznik z vsemi svojimi stiskami in hrepenenji, padci in uspehi je kapljica v morju človeštva ... Kaplja Ur je Slehernik. Voda je Življenje.

Ilustracije baskovske ustvarjalke Elene Odriozola so prav tako večplastne in večpomenske, kar umetnica doseže s tem, da kombinira silhuete človeških figur in dežne kaplje. Vsaka silhueta je v svojem odnosu z dežjem: sproščeno, igrivo ali strastno, uporno, toda vedno enkratno in neponovljivo, obenem pa povezano z drugimi v celoto in z večnim.

Slikanica v celoti učinkuje kot bogato in hranljivo deževje, kjer z Ur, eno njegovo kapljo, sledimo sebi. 😊

Nadaljnje spodbude za branje:

V Priporočilnici je predstavljenih še nekaj knjig baskovskega avtorja Juana Kruza Igerabideja:

Igerabide, Juan Kruz: **Serija o Joni: 6 naslovov:** <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/serija-o-joni-6-naslovov>

Igerabide, Juan Kruz in Zubizarreta, Patxi: **Sedem noči s Paulo:**
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/sedem-noci-s-paulo>